

**Резиме на Посебниот план за стопанисување со шуми
за шумско-стопанска единица Караорман 1 (2023 – 2032 година)**

Вкупна површина 6.445,70 ха
 Шуми 5.648,00 ха
 Неплодно земјиште 11,00 ха
 Шумско земјиште 630,30 ха
 За други намени 156,40 ха

Опфаќа имот (шуми и друго земјиште) во 100% државна сопственост, имот каде државата е сосопственик и имот со неизложени права.

Табела 1: Шуми според форма на одгледување

форма на одгледување	површина		дрвна маса			тековен прираст		
	ха	%	м ³	%	м ³ /ха	м ³	%	м ³ /ха
високостеблени	3.216,90	56,96	897.418	80,88	278,97	11.350	73,45	3,53
нискостеблени	2.431,10	43,04	212.180	19,12	87,28	4.103	26,55	1.69
вкупно	5.648,00	100,00	1.109.598	100,00	196,46	15.453	100,00	2,74

Табела 2: дрвни видови по површина и тековен прираст

Дрвен вид	површина		тековен прираст		
	ха	%	м ³	%	м ³ /ха
Бука	3.556,78	62,97	11.831	76,57	3,33
Плоскач	514,19	9,10	590	3,82	1,15
Горун	1.331,94	23,59	2.277	14,73	1,71
Црн бор	122,55	2,17	440	2,86	3,59
Цер	45,34	0,80	56	0,36	1,23
Дуглазија	13,90	0,25	65	0,42	4,68
Ела	37,82	0,67	158	1,00	4,18
Ос. видови	21,48	0,38	24	0,16	1,12
Смрча	4,00	0,07	12	0,08	3,00
Вкупно	5.648,00	100,00	15453	100,00	2,74

Вкупно обрасната површина на шумскостопанската единица “Џами Тепе” изнесува 5.648,00 ха. Од вкупно обраснатата површина под високостеблени насади има површина 3.216,90 ха или 56,96 %, додека нискостеблените насади имаат површина од 2.431,00 ха или 43,04 %.

Според начинот на стопанисување:

- разновозрасни насади се на површина од 3077,80 ха или 54,49 %
- едновозрасни насади се на површина од 2475,90 ха или 43,84 %
- култивирани насади на површина од 94,30 ха или 1,67 %

По однос на видовиот состав, чистите насади се застапени на површина од 4203,40 ха или 74,42 %, а мешаните ги има на површина од 1444,60 ха или 25,58 % од вкупната обрасната површина на шумскостопанската единица (ШСЕ).

По однос на очуваноста, очуваните насади се застапени на површина од 5.604,00 ха или 99,22 %, додека деградираните насади се застапени на површина од 44,00 ха или 0,78 %

По однос на обновеноста и подмладувањето на насадите состојбата е различна. Во насадите каде се вршени сечи има подмладување и обновување, а во насадите каде што не е вршено сеча, обновеноста и подмладувањето е средно добро.

Вештачки подигнатите насади се во добра состојба и имаат поволни услови за иден раст и развој со стремеж да израснат во квалитетни насади.

Општи цели на стопанисувањето

Шумите според позитивните Законски прописи, се третираат како добро од посебен општествен интерес. Поради ваквиот третман, со нив се стопанисува според принципот на трајност во стопанисувањето и искористувањето. Сето тоа, со цел да може трајно да се обезбедат одредени количини на разни дрвни сортименти и други шумски производи, неопходно потребни за задоволување на потребите на населението и индустријата, која ги користи различните сортименти и производи.

Покрај материјалните користи од шумата, тие треба да ги задоволуваат и општо корисните функции, неопходно потребни за задоволување на општеството во целост. Овие функции ќе бидат исполнети, ако шумата дава трајно зголемено количество на дрво, со се подобар квалитет. Такви функции на шумата се: заштита на почвата од ерозија, подобрување на климата, прочистување на воздухот, регулирање на водениот режим и друго.

Според состојбата на насадите вкупниот тековен прираст за шумскостопканската единица изнесува 15.453м³ на годишно ниво. **Планираниот етат изнесува 101.467м³ вкупно за десет години, односно 10.147 м³ на годишно ниво или 65,66 % од можниот прираст.** Бидејќи, планираниот принос (етат) е помал од можниот прираст, целта за обезбедување на трајност во стопанисувањето е осигурана.

План за главни сечи на шумите

Главниот принос за овој стопански период ќе се реализира по пат на групимично пребирна сеча, оплодна сеча и прореди.

Групимично пребирната сеча ќе се примени во високостеблените разновозрасни насади. Со оваа сеча покрај стеблата со одредени димензии ќе се сечат и стебла кои се потенки, чие отклонување е потребно заради добивање на потребни услови за обнова. Стеблата се сечат во мали групи, така да во шумата се отвараат мали окна, кои по природен пат ќе се осеменат. Со планот е одредено од која класа на дебелина колку ќе се сече за да се дојде до нормален распоред на дрвните маси по класи на дебелина во секој насад. Оваа сеча ќе се спроведе во одделите: 56а, 57а, 58а, 60а, 62а, 63а, 64а, 64б, 26а, 65а, 66а, 67а, 68а, 69а, 70а, 71а, 81а, 81б, 82б, 85а, 87а, 94б, 95а, 100а, 101а, 106а и 107а. Притоа за периодот од 2023-2032 се предвидува користење на 66.022 м³ бруто дрвна маса.

Чистата сеча ќе се спроведува во нискостеблените насади од даб и други лисјари. Таа овозможува природно (генеративно) обновување на шумата. Оваа сеча ќе се спроведе во

одделите 1б, 2а, 3а, 4а, 4б и 11б. Притоа за периодот од 2023-2032 се предвидува користење на 16.896 м3 бруто дрвна маса.

Проредите ќе се спроведат во вештачко подингатите насади од црн бор, и во нискостеблените насади по пат на индиректна конверзија. Со проредните сечи се предвидува да се опфатат пред сè стебла со лоши генотипски и фенотипски својства, стебла со криви дебла и неправилни крошни, со нагниени или оштетени дебла и круни, стебла кои го попречуваат развојот на перспективните стебла од кои не се очекува добар прираст по однос на квалитет и квантитет. Оваа сеча ќе се спроведе во одделите 2в, 5д, и 18а во насадите од црн бор и во одделите 9а, 27а, 28а и 118 б во насадите од бука. Притоа за периодот од 2023-2032 се предвидува користење на 6486 м3 бруто дрвна маса, односно 918 м3 во насадите од црн бор и 5356м3 во насадите од бука м3.

Вонредниот принос изнесува 4.536 м3 и истиот доаѓа од панираната изградба на 20,30 км шумски патишта.

Вкупниот редовен и вонреден етат за десет години изнесува 101.467 м3.

Табела 3: планирани приходи од други шумски производи

План за одгледување на шумите

Предвидено е пошумување на 49,36 ха на голеина и тоа во одделите 107/4, 109/1, 117/1, 117/2 и 118/1, со садници од ела

Шуми во кои не се дозволува напасување на добиток

Добитокот може да направи големи штети врз младо подигнатите култури и поникот на насадите, со што би се оневозможила обновувањето или подмладувањето на шумите. Според член 52 од Законот за шумите се забранува пасење на добиток во шума. Во ШСЕ постои потенцијална опасност, поради фактот дека штетите од добиток се значителни, додека од дивеч се минимални. Поради ваквата состојба, стручните лица од ова шумското стопанство во иднина во рамките на оваа ШСЕ на видни места потребно ќе постават табли со натпис “Забрана за напасување на добитокот” и ќе преземат други соодветни мерки за заштита на шумите од напасување на добитокот (зголемена чуварска служба, едукација на сточарите, давање совети, опомени, а во најлоши случаи и казнување).